

บริษัท ซี.ไอ.เอ็ม. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 1 - ข้อมูลทั่วไป

บริษัท ซี.ไอ.เอ็ม. ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และมีบริษัท ซี.ไอ. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทยเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ บริษัทฯประกอบกิจการในประเทศไทยโดยมีธุรกิจหลักคือการขายและให้เช่าอาคารชุด

ถึงแม้ว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งได้เกิดขึ้นในกลางปี 2540 จะได้ผ่อนคลายลงในระดับหนึ่งแล้วในระหว่างปีปัจจุบัน ภาคธุรกิจส่วนหนึ่งยังคงอยู่ในระหว่างดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างทางการเงินและรอการปรับตัว บริษัทฯประสบกับผลขาดทุนจากการดำเนินงานอย่างมากมาเป็นระยะเวลาหนึ่งโดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 บริษัทฯยังคงมีผลขาดทุนเกินทุน นอกจากนี้บริษัทฯมีเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ซึ่งเงินกู้ยืมดังกล่าวได้ผิดเงื่อนไขการจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยมาตั้งแต่ปี 2541 อย่างไรก็ตามการแสดงรายการเงินกู้ยืมในงบการเงินนี้ยังคงเป็นไปตามสัญญาเดิม เนื่องจากขณะนี้บริษัทฯกำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2543 เจ้าหนี้ได้แจ้งเงื่อนไขการปรับโครงสร้างหนี้ค้างชำระซึ่งบริษัทฯได้ตอบรับตกลงตามเงื่อนไขและกำลังติดต่อเจ้าหนี้เพื่อดำเนินการทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อลงนาม บริษัทฯยังมิได้มีการบันทึกรายการจากการปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวไว้ในงบการเงินสำหรับปี 2542 แต่จะบันทึกรายการเมื่อมีการลงนามในเอกสารทางกฎหมายเสร็จสมบูรณ์ซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นในปี 2543 อย่างไรก็ตามบริษัทฯได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างต่อเนื่องจากบริษัทใหญ่และบริษัทที่เกี่ยวข้องกันในต่างประเทศ ดังนั้นงบการเงินที่แนบมานี้ยังคงจัดทำขึ้นตามหลักการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของกิจการ โดยถือว่าการขายหรือเรียกคืนสินทรัพย์และการจ่ายชำระหนี้สินของบริษัทฯจะเป็นไปตามปกติธุรกิจโดยไม่คาดว่าจะมีการหยุดชะงักของการดำเนินงานตามปกติของบริษัทฯ

หมายเหตุ 2 - สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

งบการเงินนี้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีที่ประกาศโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวกำหนดขึ้นโดยใช้มาตรฐานบัญชีซึ่งออกโดยคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Committee) เป็นพื้นฐานและส่วนใหญ่มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกัน โดยมีการปรับเปลี่ยนบางประการตามที่สมาคมฯ เห็นเหมาะสม

นโยบายการบัญชีที่สำคัญของบริษัทฯ โดยสรุปมีดังต่อไปนี้ :-

2.1 การรับรู้รายได้

ก) รายได้จากสิทธิการเช่าระยะยาว

บริษัทฯ รับรู้รายได้จากสิทธิการเช่าระยะยาวตามระยะเวลาเช่า

ข) รายได้จากค่าเช่าและค่าบริการ

รายได้จากค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้องในอาคารสำนักงานและศูนย์การค้า จะรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์สิทธิ

2.2 ต้นทุนค่าเช่าและค่าบริการ

ต้นทุนค่าเช่าและค่าบริการคำนวณโดยการปันส่วนค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาคารสำนักงาน เช่น ค่าภาษีโรงเรือน ค่าสาธารณูปโภค และค่าเสื่อมราคาตามสัดส่วนของพื้นที่ใช้งานในอาคาร

2.3 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตั้งขึ้นโดยการพิจารณาประสบการณ์ในการเก็บหนี้และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า ณ วันสิ้นปี ประกอบกับพิจารณาความพอเพียงของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยถือตามการประเมินจากหนี้ที่ค้างเกินกำหนดชำระของลูกค้าแต่ละราย หนี้สูญจะถูกตัดจำหน่ายเมื่อไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

2.4 เงินลงทุน

ตั้งแต่ปี 2542

เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงตามมูลค่ายุติธรรม บริษัทฯบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้ถือหุ้น จนกระทั่งจำหน่ายหลักทรัพย์ดังกล่าวออกไปจึงบันทึกมูลค่านั้นในงบกำไรขาดทุน

มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดคำนวณจากราคาเสนอซื้อครั้งล่าสุด ณ สิ้นวันทำการสุดท้ายของปีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บริษัทฯจะบันทึกขาดทุนจากการค้อยค่า (ถ้ามี) ของหลักทรัพย์เพื่อขายในงบกำไรขาดทุน

ก่อนปี 2542

เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดแสดงมูลค่าตามราคาทุนรวมหรือราคาตลาดรวมที่ต่ำกว่า ซึ่งคำนวณจากราคาปิด ณ สิ้นวันทำการสุดท้ายของปีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขาดทุนจากการตีราคาหลักทรัพย์ดังกล่าวได้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการคำนวณผลการดำเนินงาน

2.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์และค่าเสื่อมราคา

ที่ดินแสดงตามราคาทุน อาคารและอุปกรณ์แสดงตามราคาทุนหลังหักค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์ คำนวณจากราคาทุนของสินทรัพย์ โดยใช้วิธีเส้นตรงในอัตราต่อไปนี้ :-

อาคารชุด	ร้อยละ	3.33, 5
สิ่งปรับปรุงอาคารชุด	ร้อยละ	10
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์สำนักงานอื่น ๆ	ร้อยละ	20
ยานพาหนะ	ร้อยละ	20

ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับที่ดิน

2.6 เงินตราต่างประเทศ

อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ :-

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างปี

- อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่
ที่เกิดรายการ

สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตรา

ต่างประเทศ คงเหลือ ณ วันที่

ในงบดุล

- อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่
ในงบดุล

กำไรและขาดทุนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนได้
รวมอยู่ในการคำนวณผลการดำเนินงาน

2.7 ขาดทุนต่อหุ้น

ขาดทุนต่อหุ้นที่แสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนเป็นขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานซึ่งคำนวณโดยการหารขาดทุนสุทธิสำหรับปีด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่ออกอยู่ ณ วันที่ในงบดุล

ไม่มีการแสดงขาดทุนต่อหุ้นปรับลดสำหรับปี เนื่องจากบริษัทฯ ไม่มีหุ้นสามัญเทียบเท่า

หมายเหตุ 3 - เงินสดและเงินฝากธนาคาร / พันธบัตรรัฐบาล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 บริษัทฯ ได้นำเงินฝากประจำและพันธบัตรรัฐบาลของบริษัทฯ จำนวนประมาณ 2 ล้านบาทและ 6 ล้านบาทตามลำดับ ไปวางเป็นหลักประกันวงเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารและค้ำประกันค่ากระแสไฟฟ้ากับการไฟฟ้าตามลำดับ

หมายเหตุ 4 - หลักทรัพย์เพื่อขาย

	2542		2541	
	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม	ราคาทุน	มูลค่ายุติธรรม
	บาท	บาท	บาท	บาท
หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด	678,875	<u>112,225</u>	685,125	<u>50,780</u>
หัก : ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง				
จากการเปลี่ยนแปลงมูลค่า				
เงินลงทุน	(566,650)		(634,345)	
	<u>112,225</u>		<u>50,780</u>	

หมายเหตุ 5 - ลูกหนี้การค้า

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
	บาท	บาท
ลูกหนี้ค่าเช่าและค่าบริการที่เกี่ยวข้อง	11,167,430	11,333,247
หัก : ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(3,971,245)	(2,516,746)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	<u>7,196,185</u>	<u>8,816,501</u>

หมายเหตุ 6 - ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
	บาท	บาท
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน	7,455,882	6,440,693
หัก : ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(6,198,798)	(3,115,072)
ลูกหนี้บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน - สุทธิ	<u>1,257,084</u>	<u>3,325,621</u>

หมายเหตุ 7 - รายการธุรกิจกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

ในระหว่างปี บริษัทฯมีรายการธุรกิจกับบริษัทใหญ่และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน (เกี่ยวข้องกันโดยการมีกรรมการและ/หรือผู้ถือหุ้นร่วมกัน) รายการธุรกิจดังกล่าวเป็นไปตามเงื่อนไขและเกณฑ์ที่ตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทฯและบริษัทเหล่านั้น โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ :-

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
	ล้านบาท	ล้านบาท
รายได้ค่าบริการ	0.1	0.1
ดอกเบี้ยจ่าย	28	45

ยอดคงค้างของรายการข้างต้นได้แสดงแยกต่างหากในงบดุลภายใต้รายการ “ลูกหนี้
บริษัทที่เกี่ยวข้องกัน” “เจ้าหนี้บริษัทใหญ่และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน” และ “เงินกู้ยืมจากบริษัท
ใหญ่และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน”

หมายเหตุ 8 - ที่ดินและต้นทุนอาคารชุดสำนักงานเพื่อขาย

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
	บาท	บาท
ต้นทุนที่ดินและค่าปรับปรุงที่ดิน	190,414,170	190,414,170
ต้นทุนการก่อสร้างและสิ่งปรับปรุง	1,638,532,812	1,638,532,812
ดอกเบี้ยจ่ายที่ถือเป็นต้นทุน	<u>344,754,176</u>	<u>344,754,176</u>
	2,173,701,158	2,173,701,158
หัก : โอนไปเป็นส่วนหนึ่งของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สำหรับหน่วย ที่ให้เช่า	(1,093,910,824)	(1,052,441,557)
: โอนไปเป็นต้นทุนของหน่วยใน อาคารสำนักงานที่ขายได้แล้วและ ต้นทุนของสิทธิการเช่าระยะยาว	<u>(1,039,001,561)</u>	<u>(1,039,001,561)</u>
	<u>40,788,773</u>	<u>82,258,040</u>

กรรมสิทธิ์ในที่ดินและต้นทุนอาคารชุดสำนักงานคงเหลือทั้งหมด ณ วันที่ในงบดุลได้
ถูกนำไปจดจำนองไว้กับธนาคารแห่งหนึ่งเพื่อค้ำประกันเงินกู้ยืมระยะยาว ตามที่กล่าวไว้ใน
หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 11

หมายเหตุ 9 - ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

	ที่ดิน	อาคารชุด	สิ่งปรับปรุง อาคารชุด	เครื่องตกแต่ง และอุปกรณ์ สำนักงานอื่นๆ	ยานพาหนะ	รวม
	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท
ราคาทุน						
31 ธันวาคม 2541	116,797,515	969,562,616	16,805,555	11,960,134	750,000	1,115,875,820
ซื้อเพิ่ม	3,511,125	30,068,116	9,717,019	282,492	-	43,578,752
จำหน่าย	-	-	-	(11,547)	-	(11,547)
31 ธันวาคม 2542	120,308,640	999,630,732	26,522,574	12,231,079	750,000	1,159,443,025
ค่าเสื่อมราคาสะสม						
31 ธันวาคม 2541	-	139,386,910	5,308,173	6,956,647	748,357	152,400,087
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	32,862,153	2,204,835	1,300,260	1,642	36,368,890
จำหน่าย	-	-	-	(449)	-	(449)
31 ธันวาคม 2542	-	172,249,063	7,513,008	8,256,458	749,999	188,768,528
มูลค่าสุทธิตามบัญชี						
31 ธันวาคม 2541	116,797,515	830,175,706	11,497,382	5,003,487	1,643	963,475,733
31 ธันวาคม 2542	120,308,640	827,381,669	19,009,566	3,974,621	1	970,674,497
ค่าเสื่อมราคาที่รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนปี						
2541						35,056,122
2542						36,368,890

บริษัทฯ ได้จดจำนองที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างไว้กับธนาคารแห่งหนึ่ง เพื่อค้ำประกัน
เงินกู้ยืมระยะยาว ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 11

หมายเหตุ 10 - สินทรัพย์อื่น

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
	บาท	บาท
ภาษีหัก ณ ที่จ่าย	6,840,279	7,424,676
เงินมัดจำ	<u>1,529,485</u>	<u>1,085,550</u>
	<u>8,369,764</u>	<u>8,510,226</u>

หมายเหตุ 11 - เงินกู้ยืมระยะยาว

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
	บาท	บาท
เงินกู้ยืมระยะยาว	600,000,000	600,000,000
หัก : ส่วนของเงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึง		
กำหนดชำระภายในหนึ่งปี	<u>(240,000,000)</u>	<u>(160,000,000)</u>
เงินกู้ยืมระยะยาว - สุทธิ	<u>360,000,000</u>	<u>440,000,000</u>

เงินกู้ยืมนี้เป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจากธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ซึ่งเดิมคิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำ (MLR) บวกร้อยละ 0.25 ต่อปี และกำหนดชำระคืนทุกงวดสามเดือน งวดละ 20 ล้านบาทรวม 16 งวด เงินกู้ยืมนี้มีกำหนดชำระให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2544

เงินกู้ยืมนี้ค้ำประกันโดยบริษัทฯ ได้วางหนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดส่วนใหญ่ในอาคารชุดสำนักงานและที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างของบริษัทฯ อีกส่วนหนึ่งเพื่อเป็นประกัน นอกจากนี้ยังค้ำประกันโดยบริษัทใหญ่และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

เนื่องจากปัญหาสภาพคล่องทางการเงินบริษัทฯ ได้ผิคนัดชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ตั้งแต่ปี 2541 ซึ่งผลของการผิคนัดชำระดังกล่าวทำให้เงินกู้ยืมดังกล่าวสามารถถูกเรียกคืน ทั้งจำนวนได้ทันที และผู้ให้กู้ได้คิดดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดสำหรับเงินกู้ยืมดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การแสดงรายการเงินกู้ยืมนี้ในงบการเงินยังคงเป็นไปตามสัญญาเดิม เนื่องจากบริษัทฯ กำลังอยู่ในระหว่างการเจรจากับธนาคารพาณิชย์แห่งนี้เป็นดำเนินการทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามที่กล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 1

หมายเหตุ 12 - เงินกู้ยืมจากบริษัทใหญ่และบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน

เงินกู้ยืมนี้เป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯสองราย ซึ่งเดิมมี กำหนดชำระคืนในเดือนมีนาคม 2542 และคิดดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมขั้นต่ำต่อปี อย่างไรก็ตามเนื่องจากปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน บริษัทฯยังไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมที่ ครบกำหนดชำระดังกล่าวทั้งหมดได้ บริษัทฯมีแผนจะแปลงหนี้จากผู้ถือหุ้นดังกล่าวเป็นทุน ในปี 2543 ดังนั้นบริษัทฯจึงแสดงเงินกู้ยืมนี้เป็นหนี้สินระยะยาวในงบดุล

หมายเหตุ 13 - รายการปรับปรุงรับรู้รายได้ปีก่อน

ในปี 2536 บริษัทฯรับรู้รายได้จากสิทธิการเช่าระยะยาวจำนวนประมาณ 66.8 ล้านบาท ทั้งจำนวนเมื่อมีการเซ็นสัญญาของการเช่าพื้นที่ ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในปี 2541 บริษัทฯได้ปรับปรุงแก้ไขเรื่องดังกล่าวโดยทยอยรับรู้รายได้ตามระยะเวลาเช่าซึ่งเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

หมายเหตุ 14 - จำนวนและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน

	<u>2542</u>	<u>2541</u>
จำนวนพนักงาน ณ วันสิ้นปี (คน)	29	27
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานสำหรับปี (พันบาท)	5,987	6,589

หมายเหตุ 15 - หนังสือค้ำประกันธนาคาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2542 ไม่มีหนังสือค้ำประกันที่ออกโดยธนาคารในนามบริษัทฯ (2541 : 23 ล้านบาท) ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการระดมทุนทางปฏิบัติบางประการตามปกติธุรกิจของบริษัทฯ

หมายเหตุ 16 - ปัญหาปี ค.ศ. 2000 (ไม่ได้ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี)

บริษัทฯ ได้ดำเนินการแก้ไขระบบคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับปัญหาปี ค.ศ. 2000 เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้วในระหว่างปี 2542 โดยมีค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาเป็นจำนวนเงินที่ไม่มีสาระสำคัญ ซึ่งได้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อเกิดขึ้นจริง

ภายหลังวันที่ในงบดุลจนถึงวันที่ 24 มีนาคม 2543 ยังไม่ปรากฏว่าบริษัทฯ ได้รับผลกระทบจากปัญหาปี ค.ศ. 2000 แต่อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ยังคงติดตามสถานการณ์ของปัญหาปี ค.ศ. 2000 ที่อาจมีผลกระทบต่อระบบคอมพิวเตอร์อย่างใกล้ชิดต่อไปอีกระยะหนึ่ง

หมายเหตุ 17 - การแสดงรายการในงบการเงิน

การแสดงรายการในงบการเงินนี้ได้ทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2519 ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 285

หมายเหตุ 18 - การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากกรรมการของบริษัทฯ แล้ว